Přítel Lidu

neodvislý časopis

...Založen roku 1890 ....

Entered at the Post Office of Wilber as Second Class Matter.

J. A. HOSPODSKÝ

.....redaktor a vydavatel.....

Předplatné na rok $1.50.

OHLÁŠKY

jako: blahopřání, úmrtí, poptávky atd čítáme 50ctů palec a uveřejníme je pouze tehdy, zda jsou peníze přiloženy. Ceny ohlášek stálých oznámíme na požádání. Peníze zasílány buďtež v poštovních poukázkách nebo registrovaných dopisech. Za dopisy neregistrované a peníze obsahující nejsme zodpovědni.

Kvitance na zaslané poukázky se nezasýlají.

Všechna menší oznámení, blahopřání, díkůvzdání atd. musí zaplacena býti předem hned při objednání.

Adresujte: "PŘÍTEL LIDU Wilber, Neb.

Wilber, Neb., 18. dubna 1901.

Hubení kobylek.

Probouzením se jara a otevřením práce v polích, vyskytují se farmerstvu vážné obavy před zhoubnými kobylkami, jichž řádění před mnoha léty starší osadníci naši v živé dosud chovají paměti.

I letošního roku a již nyní objevuje na různých místech velké množství kobylek, tak že naše zemědělské autority farmerstvo na hrozící toto nebezpečí pozorna činí a ku vší možné opatrnosti vybízí.

Zkušební vládní hospodářská stanice v Lincoln vydala za tou příčinou zvláštní bulletin obsahující stručné pojednání o vývinu a plemenění se zhoubného tohoto hmyzu, jakož i návody a předpisy ku hubení jej. Bulletin nese číslo 70 a možno jej obdržeti darmo, zda dopíše se na L. Bruner, Nebraska Experiment Station, Lincoln, Neb.

Znalci doporučují k hubení kobylek na prvním místě řádné diskování půdy, hlavně polí alfalfových, v nichž nejvíce larev a vajíček hmyzu onoho nehluboko pod povrchem se nalézá. Diskování musí díti se záhy z jara, čímž zárodky na povrch půdy vyrácené chladnými dešti a někdy i sněhem ničeny jsou a líhnouti se nemohou. V jednom takovém alfalfovém poli nalézá se mnohdy tolik zárodků kobylek, jež vylíhnuvše se mohou zpustošiti celý kraj.

Diskování možno činiti kdykoliv, když totiž půda rozmrzla, leč měsíc duben jako nejvhodnější se k tomu doporučuje.

Zkušenosti nabyté tímto procesem v Nebrasce a Kansasu nás učí, že tímto diskováním alfalfě nejen pranic ublíženo nebylo, ba naopak že alfalfa ve vzkypřené půdě bujněji rostla a větší užitek přinášela.

Larvy a vajíčka diskem na povrch vyvržené, hubí pak nejen nepříznivé počasí, nýbrž i ptactvo hmyzožravé, které sebere všechny zárodky kobylek i jiného hmyzu.

Tyto insekty při líhnutí hubí hrozně každé pole a proto se tím ničeho nezadá, když se taková pole z jara diskují a hmyz hubí.

Zároveň doporučuje se hubení hmyzu onoho pomocí kerosinu, totiž polití pole a zapálení jej v době líhnutí hmyzu.

Zároveň provádí se inokulatická methoda, tak jako při obilních štěnicích, že totiž nakažují se kobylky zárodkem moru a vpustí se pak do polí, kde nakazivše ostatní hmyz, záhubu naň přivádí. Leč tento system dosud se náležitě neosvědčil.

Výroba železa na světě.

V poslední době počíná se vážně uvažovati o tom, že prameny železné rudy budou záhy vyčerpány a min. týden objevila se v časopisech zpráva, že během dvaceti let železná zřídla při jezeře Superior úplně budou vyčerpána, což jest ovšem proroctvím smutné budoucnosti a zároveň důkazem tvrzení učenců, že ruda železná jest vzácnější a užitečnější pro svět a lidstvo než zlato a stříbro, bez nichž by se svět docela pohodlně a bez nesnází mohl obejíti.

Jest zajímavo čísti zprávy statistické o železe v minulých několika stoletích.

Tak před čtyřmi sty léty obnášela výroba železa na celém světě asi 60.000 tun. Leč nyní dobude a spotřebuje se 48 milionů tun železa za rok a obrovská tato spotřeba hrozí vyčerpáním železných zřídel.

Toto jest jest nejpřibližnější cifra jaká nedá se vyvrátiti.

Před 400 léty Spojené Státy neexistovaly. V roce 1585 byla objevena železná ruda v místech, kde nyní rozkládá se Severní Karolina a první pokus tavení a železářství učiněn byl v roce 1619 ve Virginii. V roce 1643 byly postaveny první hutě železářské v Lynn, Mass., a o tři roky později přistaveny byly tu kovárny a mnohé jiné železářské dílny. Leč anglický parlament záhy na to všechnu práci v těchto hutích zastaviti poručil. Později opět tyto železárny byly otevřeny a vyrobeno bylo pak 1000 tun železa, což datuje se na rok 1740. V roce 1790 vyrobily pak Spojené Státy 30.000 tun železa a vyšinuly se tak na stejný poměr s Anglií, Německem a Francií. A tak pokračováno stále až v roku 1800 vyrobeno bylo 40.000 tun, i v roce 1870 již 1,670.000, čímž předhoněna Francie a Spojené Státy staly se soupeřem Anglie, která po čtyři století byla v oboru tomto v popředí. Skoro po 25 roků předstihovaly se pak s měnivým výsledkem obě tyto země. V roce 1890 po stoletém zápasu stali jsme se předáky a vévodili všem s výrobou 9,202.703 tun, předhonice tak Anglii o 308.489 tun.

Amerika stála v popředí v průmyslu železářském až do roku 1894, kdy Anglie vyšinula se dočasně, však v roce 1895 stála již Amerika na své bývalé výši, by zase ztratila v r. 1896. Rok na to zvýšil se průmysl náš takovou měrou, že Anglie posunuta do pozadí a od té doby marné jest snažení anglických železáren vyrvati vítězství zpět a v roce 1899 převyšovala výroba amerického železa o 4.315.394 tun a tím jest zajištěna nyní trvale nadvláda amerického průmyslu železářského na trhu světovém.

Úžas, jaký vzbuzuje tento rozdíl jest tím větší, an rovná se celému souhrnu výroby železa v Americe v roce 1885. Dle toho vidno, že tato mladá republika honositi se může ohromným pokrokem a není pochyby, že na dráze této se i v budoucnosti udrží, an ohromná pole uhelná nebyla dosud ani dotknutá a mohou poskytnouti jak rudu tak palivo k zpracování jí na dlouhá ještě leta, kde naproti tomu ložiska rudy a uhlí v Anglii a v Evropě vůbec ve většině míst jsou takřka vyčerpána.

Z toho vidno, že předáctví Ameriky v průmyslu železářském nejen se udrží, ale v době krátké můžeme očekávati, že zásobovati budeme veškeré národy světa železem a výrobky z něho. Ono rychlé vyšinutí Ameriky na přední místo a faktum, že již nyní vyrábí se zde 35 procent veškerého železa ve světovém trhu a že zvětšenou energií ještě více dokázáno býti může, dává nám dostatečnou příčinu k oprávněnosti tohoto výroku.

Obyvatelstva na českém venkově ubývá.

Podle dosud známých výsledků sčítání obyvatelstva, konaného posledního dne minulého roku, má české království 6,277.245 obyvatelů. Od předposledního sčítání v roce 1890 přibylo v naší staré vlasti celkem 492 334 osoby. Přihlédnuvše blíže k jednotlivým okresům politickým, pozorujeme u převážné jich většiny, kde jsou průmyslová a větší města i kde se stýká obchodní ruch, značný přírůstek; u menšiny okresů, a to zejména českých, na zemědělství odkázaných nebo některých pohorských na jihozápadě, jihu i východě znatelný jest pak zřejmý úbytek. Pozorovateli jako v zrcadle se zřejmě jeví, že příčiny tohoto ubývání obyvatelstva leží v poměrech národohospodářských, dle jichž rozkvětu nebo úpadku nejen u nás, ale všech zemí vůbec, obyvatelstva buď přibývá a naopak zase ubývá.

V postupné řadě ubývání obyvatelstva následují po sobě jednotlivé okresy v tomto pořádku a zabajuje ji německé okresní hejtmanství planské s poměrně malým úbytkem 28 osob. Ryze české hejtmanství táborské následuje s úbytkem 56 osob. Na třetím místě jde hejtmanství benešovské, taktéž ryze české, jež již ztrácí v počtu svém 194 obyvatele, které zajisté bylo by možno hledati v blízkém hlavním městě království Českého, Praze, kam, jak známo všeobecně, lid z okolních krajů tíhne.

Často neúrodou a suchy stíhaný kraj povltavský s hejtmanstvím Týn nad Vltavou má v posledním sčítání méně o 209 obyvatel a hned za tímto následuje Turnovsko s úbytkem 220 osob. S úbytkem 257 obyvatel dále následuje Strakonicko, s úbytkem 356 osob Kaplicko, Jilemnicku ubyli 364 obyvatelé, Česko-Lipsku 423 obyv., Chotěbořsku 503 obyv., okresnímu hejtmanství Jablonskému 535 obyvatelé, Novoměstockému n. M. ubylo 613 obyv., Kralovicku 652 obyv., Jindřicho-Hradecku 655 ob., Čáslavsku 706, Litomyšlsku 815, Milevsku 926, Sušicku 930. Prvé okr. hejtmanství, jehož úbytek přesahoval tisíc osob, a to 1341 obyv., jest Jičínsko, dále Rokycansko s úbytkem 1381, po něm Blatensko s úbytkem 1575 obyv., dále Žluticko s úbytkem 1685 obyv. a Pelhřimovsko s 1836 obyvateli a konečně s největším ubýváním obyvatelstva Sedlčansko, jež zaznamenává 2500 ubylých osob, počet zajisté to tak značný, že nutí k vážnému přemýšlení o otázce, kde leží příčiny této vážné krise. Odpověď leží na bíledni: špatné hospodářské poměry, hlavně v českých krajích rolnických, zejména v poslední řadě vyjmenovaných, nutí lid, aby ve velkých městech obživy si vyhledával. Proto ve velkých městech přibývá značně na počtu obyvatelstva; tím ovšem na venkově stoupá nouze o dělnictvo a objevují se nezřídka případy, že hospodáři nemají ani tolik pracovních sil, aby mohli pozdnější plodiny v čas skliditi. Úkazy tyto jsou nejvýše smutné a na druhé straně jde jim v zápětí často nadbytek dělných sil ve městech velkých, jenž v zimní době mívá následky mnohdy katastrofní a nezměrnou bídu dělných tříd vůbec. Neblahé tyto zjevy jsou zřejmy v českých krajích, v německých panují sice také, ale ne v tak rozsáhlé míře.

V západo- i jihočeských okresích jest ještě jedna palčivá otázka naší doby a to jest stěhovavost lidu venkovského za oceán, do Ameriky. Královicko, Rokycansko, Blatensko, Sedlčansko a j. kraje před lety zmítány byly vystěhovaleckou horečkou, jež po sedmdesátých letech dosáhla svého vrcholu a o tisíce obyvatelstva ony okresy připravila.

Také dnes tentýž neblahý zjev bují, podporován nesvědomitými agenty, ale v menší míře. Většinou tíseň hospodářská, neúroda, krupobití a živelní pohromy vůbec jsou to, jež rolníka našeho přivádějí o otcovský podíl. Exekuce prodaných nemovitostí, jichž majitelé se členy svých rodin pak okresy opouštějí, aby jinde nového domova si hledali, jsou také tím zlem, jež volá všecky ty, jimž nad národy vláda jest svěřena, aby v čas pomýšleli o nápravě nynějších poměrů, jimž podlehají zvláště české, ale také i německé kraje.

Ač obyvatelstva v království Českém přibylo, jak výše uvedeno, téměř o půl milionu, přece úkazy ubývání lidu na venkově v některých krajích neustanou volati, aby do hospodářských poměrů přiveden byl soulad a harmonie a nevzrůstaly nynější nezdravé sociální poměry ještě více.

Mléko starců.

Málokteré z přísloví, která jsou přece výsledkem staletých uvažování a přesvědčení celých národů, sebraných v krátkých rčeních, má takovou nepopíratelnou pravdivost, jako naše staroslovanské "Víno — mléko starců!"

Jako útlému děcku jest mléko mateřské nezbytným a jediným prostředkem výživy, vzrůstu a prospívání, tak vetchému starci a slabé stařeně jest mok révy opět nezbytným sílitelem a udržovatelem jich při životě. Zbystřuje jim mysl až do pozdního věku a osvěžuje do posledních let života, které jim prodlužuje a zpříjemňuje. A co platí o víně obyčejném, přirozeném, to má v tím větší ještě míře platnost a význam při víně, jehož zdravotní vlastnosti jsou ještě zvýšeny blahodárnými přísadami z celého množství léčivých bylin, jichž účinek jest od pradávna vyzkoušen a všestranně osvědčen.

Takovým v pravém smyslu slova zdravotním a léčebným vínem jest bez odporu výrobek krajana Jos. Trinera (699 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., na prodej i v lékárnách) po 10 již let nepřetržitě se osvědčující s prospěchem rozhodným a znamenitým u tisíců nemocných a to v pádech nejtvrdošijnějších a zastaralých, namnoze za nezhojitelné pokládaných.

Trinerovo Léčivé Hořké Víno prospěje pak nejen starcům, ale každému vůbec, slabé ženštině i chorému děcku, jmenovitě pak osobám, zotavujícím se po dlouhých nemocích. Není nad ně mocnějšího a zároveň příjemnějšího léku, jejž žádný padělek nemůže nikdy předčiti!

Oznámení

Tímto oznamuji, že vystoupím z obchodu a proto nastává mne povinnost všechny obchodní záležitosti do pořádku uvésti. Proto nechť každý, kdo mne dluhuje se dostaví a učiní pořádek; platit nemusí. Zároveň žádám za neokladné vrácení všech prázdných soudků od piva.

F. J. KOBES

Ocelový větrník

Dempster

je úplně zaručený. Všechny částky tohoto větrníku jsou zvláště silné. Můžeme Vás poukázati na celou řadu spokojených majitelů těchto větrníků a prodáváme je tak levně, jako jsou větrníky ty nejšpatnější. Všechnu práci v tomto oboru vyřizujem rychle a spolehlivě.

SHIMONEK A SYN, Wilber, Neb

J. F. BRAYER *A. V. BRAYER*

BRAYER BROS.

DE WITT, NEB.

Oznamují krajanům, že zahájili a bohatě zásobili svůj znovuzařízený obchod

s hospodářskými stroji

Mohou krajanům posloužit výtečnými hospodářskými stroji všech druhů, vozy, kočáry atd.

Ceny levné Vyplatí se každému zajeti k nám.

BRATŘI BRAYEROVÉ, DE WETT, NEB.

Pisek ku stavbám

té nejlepší jakosti, prodává a dováží po městě a okolí, starý Váš známý

JOSEF DUBA, Wilber, Neb.

PROČ TRPÍTE, KDYŽ NEMUSÍTE?

Každý z vás může být vyléčen a uzdraven.

Trpíte-li jakou koliv chorobou, obraťte se s důvěrou na zkušeného a osvědčeného professora Collinse a on vás dojista uzdraví. Nemůžete-li přijít osobně, tedy popište důkladně svou nemoc a pošlete dopis prof. Collinsovi a on vám zašle po expresse léky, které nezůstanou bez účinku.

MÁTE ZKAŽENÝ ŽALUDEK? NECHUTNÁ VÁM JÍDLO? MÁTE BOLESTI NEB KŘEČE ŽALUDKOVÉ?

Navštivte prof. Collinse aneb mu pište. Jeho léky již tisíce lidu uzdravily z rozmanitých těžkých žaludkových nemocí.

—o—

MÁTE TĚŽKÝ DECH? BOLÍ VÁS NA PRSOU? KAŠLETE?

Nemeškejte hledat pomoc u prof. Collinse, neb vaše nemoc může se státi nebezpečnou a osudnou. Čím spíše dáte se léčit, tím lépe pro vás. Nemeškejte aby nebylo pozdě.

—o—

ZVRACÍTE? HUBNETE? JSTE BLEDÝ A SLÁBNETE?

Nezapomeňte že prof. Collins vám pomůže, jako pomohl mnohým a mnohým, kteří chýlili se k hrobu.

—o—

JSOU VAŠE DÍTKY ZDRAVÉ A BYSTRÉ?

Jestli ne, tak hned popište jejich nemoc jak nejlépe možno prof. Collinsovi. Jeho léky pro děti známé jsou po celé Americe.

—o—

BOLÍ VÁS V KŘÍŽI, V BOKU NEB V ZÁDECH? TRPÍTE NA LÁMKU ANEB REVMATISM?

V tom případu jděte k prof. Collinsovi aneb mu pište. Jeho léky zbaví vás všech bolestí.

—o—

TRPÍTE NĚJAKOU RODINNOU NEB TAJNOU NEMOCÍ?

Nehanběte se, ale co nejdříve obraťte se na prof. Collinse, který všecky takové choroby léčí rychle trvale a bezpečně. Nemusíte se dát řezat, on vás lékami uzdraví.

—o—

BOLÍVÁ VÁS HLAVA? MÍVÁTE ZÁVRAŤ?

Osvědčené léky prof. Collinse odstraňují všecky podobné choroby.

—o—

JSTE NERVOSNÍ? ROZČÍLÍTE A LEKÁTE SE LEHKO? TŘESOU SE VÁM RUCE?

Prof. Collinse medeciny vyléčí jistě všecky nervosní nemoce.

Duluth, Minn., 5 Ledna 1901

Ctěný pane:—

Oznamuji Vám, že již jsem bohu díky zdráv. Dříve byl bych nevěřil, však přesvědčil jsem se, že Vaše léky jsou hodny tolik zlata kolik vážejí. Trpěl jsem žaludeční nemocí, mavše časté bolení v žaludku a úplnou nestrávnost. Léčili mne mnozí lékaři, kterým vydal jsem mnoho peněz však žádný z nich mi nepomohl. Byl jsem tak nubený, že lidé považovali mě za souchotináře a vskutku blížil jsem se k hrobu. Na to dopsal jsem o léky k prof. Collinsovi, jež mohu říci, že mě během dvou měsíců uzdravili na dobro. Přijmete srdečné díky za nevyslovitelné dobrodiní, jež jste mě prokázal.

S úctou Jan Šmehil.

St. Louis, Mo, 17. února 1901.

Ctěný pane Prof. Collins!

Zde Vám zasílám moji podobenku a mohu říci, že mě již nic více neschází, neb jsem již úplně zdráv. Postavení, v němž jsem se nacházela, bylo dosti bídné. Trpěla jsem na nepravidelnost, majíc při tom každý měsíc vnitřní bolesti. Někdy dostavila se mi ženská nemoc do měsíce i dvakráte, někdy zas přešly i tři měsíce co jsem ji neměla. Hlava se mi ustavičně točila, bylať jsem hubená a slabá, teď však vyhlížím o deset roků mladší, jsa při tom silná a zdravá. To všecko učinily Vaše léky. Prozatím stonásobné díky Vám Prof. Collins.

S povšechnou úctou J. Harpen.

Brooklyn, N. Y., 3. března 1901.

Krátce, však ale srdečně děkuji Vám za vyléčení mně z dlouho trvající nemoce. Po mnoha roků trpěl jsem na rheumatism a často měl jsem takové lámání v kostech, že mi bylo až k zoufání. Vašimi léky natíral jsem si ruce, nohy a kříž každý večer až konečně bolesti zmizely. Přijdu Vám osobně poděkovati.

S veškerou úctou Emil Fischer.

Všecky příznaky nemocí, nemožno zde podotknouti. Trpíte-li jakoukoli vnitřní neb zevnitřní nemocí, ať jest ona třeba zastaralá a nebezpečná, nezoufejte ale obraťte se s důvěrou na prof. Collinse, on již tisíce těžko nemocných vyléčil a zajisté uzdraví i vás, jen popište mu svou nemoc.

Léky zasílají se po expressu v kteroukoliv stranu Spojen. Států a do Kanady. — Pište v jakékoliv řeči. — Dopisy adresujte:

Úřední hodiny: Od 10—1 odp. Od 2—5 odp. Od 7—8 večer. V neděli od 10—1 odpol.

Prof. Collins New York Medical Institute,

140 West 34th Street, New York.

Bolesti .. ..

v zádech, ve svalech a údech, pocházejí z chorobných ledvin.

Dra. Petra Hoboko

je udržuje v pořádku a posiluje.

Prodává se pouze prostřednictvím místních zvláštních jednatelů. Není-li jednatelů ve vašem okolí dopište na . . . .

Dr. Peter Fahrney,

112-114 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

Transmississippi MARBLE WORKS

FRANK NOVÁK

—majitel.—

Humboldt - Neb.

Jediný český závod s náhrobky a pomníky na západě.

Podporujte solidní český závod a chraňte se před nesvědomitým cizími jednateli.

O hojnou přízeň žádá

FRANK NOVAK

Rychlým letem

šíří se po celých Spoj. Státech zhoubný nepřítel lidstva

CHŘIPKA,

ohrožujíc životy statisíců. Každé zanedbání může se státi příčinou těžké choroby neb i smrti.

JISTÉ VYLÉČENÍ

zaručí se takto:

Jakmile spozorujete příznaky nastuzení, vypařte si na noc nohy ve vodě, do které dáte trochu mleté hořčice, vypijte koflík horké lemonády a vezměte dvě

Severovy Tabletky proti nastuzeninám.

Pak uležte v teplém pokoji a dobře se přikryjte. Hleďte, byste se důkladně spotili. Druhý den berte tabletky podle návodu a mimo to

Severův Balsam pro Plíce,

který zanícené průdušky zhojí, veškerý hlen vypudí a učiní dýchání snadným a pravidelným, zvláště dáme-li na prsa

SEVEROVU HOJIVOU NÁPLASŤ.

Kašel, nastuzení všeho druhu, i chřipka se rychle těmito léky vypudí.

Je-li veliká horkost spojená s bolestmi, tu pomohou jistě

SEVEROVY PRÁŠKY proti bolestem hlavy a NÉURALGII.

Cena Tabletek, prášků a náplasti jest 25 ctů. Cena Balsámu pro plíce 25 nebo 50 centů. K dostání ve všech českých lékárnách a obchodech a léky.

Zachraňte své rodiny.

W. F. SEVERA

CEDAR RAPIDS, IOWA.

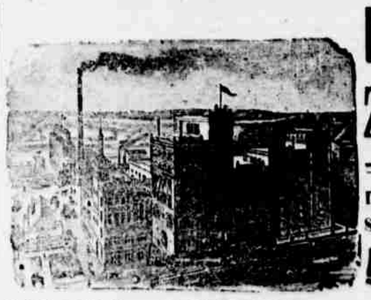

Prvni cenou Zlatou medalii

na výstavě Transmissisipské poctěné

PIVO

OMAHA BREWING ASOCIATION

Nejmodernější pivovar na celém západě, opatřen všemi nejnovějším pivovarnickými stroji. Artézská, 800 stop hluboká studně, hází půl milionů galonů vody denně. Voda tato jest čistá, prosta všech škodlivých mikrobů proto jest pivo tím nejzdravějším pivem v Americe a co takové bylo vyznamenáno státním národohospodářským výborem zvláštním diplomem ze dne . září 1896 a pak zlatou medalií.

Roční výroba 200.000 sudů

Následovní druhy piva se vyrábí:

PIVO V LAHVÍCH

Blue Ribon, Elite, Export, Vienna Export, Family Export.

PIVO V SOUDKÁCH

Export, Standard Lager, Mnichovské Hoffbrau

Vesměs piva znamenitá a oblíbeno

Pivo naše, které dopravuje se ve vlastních našich refrigatorech, mají Shary & Fictum, Tvrz & Pospíšil a J. Korbel